

Sygn. akt III S 300/21

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział III Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Roman Troll

Sędziowie Sądu Okręgowego: Magdalena Balion-Hajduk

Leszek Dąbek

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2022 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi P. M.

przy udziale Skarbu Państwa-Prezesa Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach pod sygnaturą akt I C 2276/19

postanawia:

- 1) stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach pod sygnaturą I C 2276/19 nastąpiła przewlekłość postępowania;
- 2) przyznać skarżącemu od Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach 2000 zł (dwa tysiące złotych);
- 3) oddalić skargę w pozostałej części,
- 4) zwrócić skarżącemu 200 zł (dwieście złotych) uiszczone tytułem opłaty od skargi.

SSO Leszek Dąbek SSO Roman Troll SSO Magdalena Balion-Hajduk

Sygn. akt III S 300/21

UZASADNIENIE

28 września 2021 r. (data nadania) P. M. wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie o sygn. akt I C 2276/19 Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach, przyznania mu od Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach 4000 zł, gdyż pomimo złożenia w listopadzie 2019 r. pozwu z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych nie dokonano żadnych czynności z tym związanych., a sprawa nie jest zawila.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa-Prezes Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach wniósł o jej oddalenie w całości jako niezasadnej, gdyż przyczyną opóźnień było obciążenie referenta i pracowników sekretariatu; wskazał też, że złożenie skargi narusza regulację art. 5 k.c., gdyż skarżący złożył szereg pozwów niczym nie popartych.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

2 grudnia 2019 r. do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach wpłynął pozew skarżącego, zarządzeniem z 3 grudnia 2019 r. sprawę wpisano pod sygn. akt I C 2276/19 i skierowano do losowania składu, co nastąpiło 9 grudnia 2019 r., dzień później akta przedstawiono sędziemu referentowi, a 11 grudnia 2019 r. akta polecono przedstawić referendarzowi sądowemu celem rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i przyznanie pełnomocnika

z urzędu. Zarządzeniem z 16 grudnia 2019 r. polecono wezwać skarżącego do usunięcia braków formalnych ww. wniosków, akta zwrócono do sekretariatu 23 grudnia 2019 r., a zarządzenie to wykonano 10 maja 2021 r. Zarządzeniem z 8 czerwca 2021 r. polecono ponowne wysłanie pisma skarżącemu z uwzględnieniem dodatkowych danych (wróciło ono bowiem bez doręczenia z uwagi na brak możliwości jednoznacznej identyfikacji osadzonego) – zarządzenie wykonano 31 sierpnia 2021 r., a 4 października 2021 r. wpłynęło oświadczenie skarżącego. 8 października 2021 r. akta polecono przedstawić referendarzowi sądowemu, który 10 października 2021 r. polecił dołączyć dowód doręczenia wezwania dla skarżącego, a w razie braku reklamować przesyłkę. Postanowieniem z 13 października 2021 r. oddalono wnioski skarżącego, zarządzając doręczenie odpisu orzeczenia, co wykonano tydzień później. 18 października 2021 r. zarządzono przedstawić akta Przewodniczącej Wydziału w związku ze złożeniem skargi na przewlekłość postępowania, a 5 listopada 2021 r. wpłynął wniosek skarżącego o uzasadnienie wydanego wcześniej orzeczenia, zaś zarządzeniem z 9 listopada 2021 r. wezwano skarżącego o usunięcie braków formalnych tego wniosku, co wykonano tego samego dnia. Następnego dnia akta zarządzono przekazać Sądowi Okręgowemu w Gliwicach celem rozpoznania skargi, akta wpłynęły 2 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

(t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 75 ze zm.) dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość (...) czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Przewlekłość postępowania to brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów, chodzi zatem o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, czyli odbywały się bez zbędnej zwłoki (por. art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki). Zbędną zwłoką nie jest przy tym każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 maja 2013 r., sygn. akt KSP 3/13, LEX 1318217, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 10 stycznia 2013 r., sygn. akt II S 33/12, LEX 1246709; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 23 listopada 2010 r., sygn. akt II S 28/10, sygn. akt KZS 2010/11/50, LEX 783363). W postępowaniu ze skargi na przewlekłość postępowania sąd bada jedynie czy postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne do jego zakończenia, ocenia terminowość i prawidłowość czynności sądowych; nie ocenia zaś prawidłowości rozstrzygnięć wydanych w sprawie, ponieważ kwestie merytoryczne dotyczące istoty tej sprawy mogą być podnoszone jedynie w postępowaniu odwoławczym (por. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 7 marca 2014 r., sygn. akt I OPP 18/14, LEX nr 1449840).

Zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki na żądanie skarżącego lub z urzędu sąd zaleca podjęcie przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty albo przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, chyba że wydanie zaleceń jest oczywiście zbędne, przy czym zalecenia nie mogą wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy.

Sprawa prowadzona przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach trwa ponad dwa lata, na obecnym etapie nie jest skomplikowana, a znajduje się na wstępnym etapie Rozpoznawania, nie uprawomocniło się bowiem jeszcze rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosków skarżącego, złożonych wraz z pozwem, o zwolnienie od kosztów sądowych i przyznanie pełnomocnika z urzędu. Na długość postępowania nie wpłynęło zachowanie skarżącego, a nieterminowe wykonywanie zarządzeń w Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach, pierwsze kierowane do skarżącego następnie nawet należało ponowić z uwagi na nieprawidłowości w jego oznaczeniu. Doszło do nieuzasadnionej beczynności, gdyż wezwanie o braki wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych i przyznanie pełnomocnika z urzędu (zarządzenie z 16 grudnia 2019 r.) wysłano dopiero 10 maja 2021 r., przy czym był w nim nieprawidłowo oznaczony adresat i braki w tej części usunięto dopiero wykonując prawidłowo zarządzenie 31 sierpnia 2021 r. Doprowadziło to do rozpoznania wniosków incydentalnych powoda dopiero po 22 miesiącach (grudzień 2019 r. – październik 2021 r.), a nie sporządzono jeszcze uzasadnienia wydanego orzeczenia, gdyż akta przekazano Sądowi Okręgowemu

w G.. Taka sytuacja bez wątpienia stanowi naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Sprawa zaś obecnie jest na zupełnie początkowym etapie i to pomimo upływu ponad dwóch lat od złożenia pozwu.

W żaden sposób nie tłumaczą powyżej opisanej beczynności trudności kadrowe w Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach, nie ma to bowiem istotnego znaczenia dla rozpoznania sprawy w zakresie ustalenia przewlekłości postępowania, albowiem strona nie może odpowiadać za niewłaściwe rozmieszczenie kadr w sądach, natomiast ma prawo do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki, co gwarantuje jej art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w R. 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr (...) oraz uzupełnionej Protokołem nr (...) (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.).

Jeżeli roszczenie skarżącego sąd weryfikuje jako „fikcyjne”, to ma możliwość zastosowania regulacji art. 191¹ k.p.c. w sytuacji oczywiście bezzasadnych powodztw. W tym przypadku z tej regulacji Sąd Rejonowy nie skorzystał, nadto skarżący swoim zachowaniem nie przyczynił się w żaden sposób do zwłoki w czynnościach w tym postępowaniu, która powstała w wyniku nieobciążających go, niezasadnych opóźnień w wykonaniu wydawanych zarządzeń. To powoduje, że podnoszenie zarzutu naruszenia przez skarżącego art. 5 k.c., z uwagi na zgłoszenie skargi na przewlekłość postępowania, jest bezzasadne.

Dlatego też należało uznać, że w sprawie doszło do przewlekłości postępowania.

Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w przypadku uwzględnienia skargi na żądanie skarżącego sąd przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20000 zł, przy czym jej wysokość wynosi nie mniej niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania.

Wobec stwierdzenia przewlekłości, po rozważeniu okoliczności sprawy, Sąd Okręgowy przyznał na rzecz skarżącego 2000 zł, które jest także sumą minimalną. Skarżący nie podnosił jakiegось szczególnego znaczenia dla niego rozpoznawanej sprawy. Dlatego też, zdaniem Sądu Okręgowego, brak podstaw do przyjęcia, że sprawa ma dla niego szczególne znaczenie, umożliwiające zasądzenie wyższej kwoty.

Dlatego też skarga w części podlegała uwzględnieniu, a w pozostałym zakresie, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, należało

orzec jak w punktach 1. i 2. sentencji. Na podstawie art. 12 ust. 1 tej ustawy oddalono skargę w pozostałej części jako niezasadną (punkt 3. sentencji). Na podstawie art. 17 ust. 3 tej ustawy, należało orzec jak w punkcie 4. sentencji, albowiem skargę w części uwzględniono.

SSO Leszek Dąbek SSO Roman Troll SSO Magdalena Balion-Hajduk